

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 326/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Stanislavom Pavlom, PhD., advokátom, Šancová 58, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 26C/71/2023-89 zo 4. marca 2025 v časti o náhrade trov konania takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

3. V právnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 26C/71/2023 o zaplatenie 60 000 eur s príslušenstvom výrokom I uznesenia č. k. 26C/71/2023-89 zo 4. marca 2025 okresný súd schválil zmier v znení: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 60 000 Eur nasledovne: sumu 20 000 Eur je povinný zaplatiť do 31.12.2025, sumu 20 000 Eur je povinný zaplatiť do 31.12.2026 a sumu 20 000 Eur je povinný zaplatiť do 31.12.2027, s tým, že do 31.12.2025 je povinný zaplatiť náhradu trov konania vo výške 180 eur, všetko pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej zo splátok dlhu riadne a včas.“ Podľa výroku II tohto uznesenia okresný súd sťažovateľke vrátil súdny poplatok vo výške 1 620 eur.

4. Proti predmetnému uzneseniu nemohla sťažovateľka podať odvolanie.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke okrem iného náhradu trov konania vo výške 180 eur napriek tomu, že sťažovateľka bola zastúpená advokátom počas celého sporového konania a obsah spisu sporovej veci obsahuje viacero špecifikovaných právnych úkonov. Priznané trovy konania tak nezodpovedajú skutočným trovám konania na strane sťažovateľky.

6. Na pojednávaní konanom 4. marca 2025, na ktorom bolo vyhlásené napadnuté rozhodnutie o schválení súdneho zmierného medzi sporovými stranami, nebolo možné predvídať vývoj sporovej veci. Napokon žalovaný súhlasil s uzatvorením súdneho zmierného. Zo zápisnice z pojednávania vyplýva, že pokiaľ ide o otázku náhrady trov konania, žalovaný *„je povinný zaplatiť náhradu trov konania vo výške, ktorá bude uvedená v písomnom vyhotovení tohto rozhodnutia.“* Predmetná zápisnica nebola doručená právnomu zástupcovi sťažovateľky, hoci o ňu priamo na pojednávaní žiadal.

7. Z dôvodu absencie presnej výšky náhrady trov konania konajúci súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky výzvou z 20. marca 2025 doručenou 3. apríla 2025 na vyčíslenie trov súdneho konania v lehote 3 dní. Napriek neuplynutiu lehoty na vyčíslenie trov konania okresný súd 3. apríla 2025 vydal písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že sťažovateľka napriek urgencii súdu zaslanej jej právnomu zástupcovi obsahujúcej lehotu na splnenie povinnosti nevyčíslila výšku trov konania.

8. Následne sťažovateľka adresovala okresnému súdu návrh (obsahujúci vyčíslenie trov konania) na postup súdu podľa § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v rámci ktorého navrhovala vydanie opravného uznesenia k časti o náhrade trov konania, ktorý odôvodnila tým, že konštatovanie okresného súdu, že napriek jeho urgencii zaslanej jej právnomu zástupcovi a obsahujúcej i lehotu na splnenie povinnosti nevyčíslila výšku trov konania, ktoré si proti žalovanému uplatňuje, je nepravdivé a nezákonné.

9. Okresný súd v reakcii na návrh sťažovateľky v oznámení zo 16. mája 2025 uviedol, že o výške náhrady trov konania bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím, a preto vyčíslené trovy konania považuje za bezpredmetné a nebude o nich duplicitne rozhodovať.

10. Postup okresného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania považuje sťažovateľka za ústavne neudržateľný. Okresný súd postupoval v rozpore s právnymi názormi ústavného súdu prezentovanými v jeho rozhodnutiach (I. ÚS 457/2017, I. ÚS 125/2017).

11. Z obsahu spisu vyplývajú právne úkony právneho zástupcu sťažovateľky (8 právnych úkonov poskytnutej právnej pomoci podľa obsahu spisu sporovej veci), ktoré mali byť priznané podľa príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení [ďalej len „vyhláška“ (predovšetkým § 10 ods. 2)]. Okresný súd nepostupoval podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, čím porušil označené práva sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o schválení súdneho zmiernu v časti o náhrade trov konania, ktoré považuje sťažovateľka za arbitrárne. Sťažovateľka poukazuje predovšetkým na nepravdivosť okolností uvádzaných okresným súdom a týkajúcich sa zmeškania súdom určenej lehoty na vyčíslenie trov konania, ktoré boli napriek právnomu zastúpeniu sťažovateľky priznané v rozpore s § 262 ods. 1 a 2 CSP, ako aj príslušnými ustanoveniami vyhlášky.

13. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv vyplývajúcich z ústavy a práv, ktoré sú zakotvené v dohovore, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu. Táto úloha predstavuje úlohu každého orgánu verejnej moci v rámci jemu zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré participujú na ochrane ústavnosti (IV. ÚS 594/2021).

14. Ústavný súd dáva do pozornosti aj všeobecne uznávanú zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie subjektu právnych vzťahov vo vzťahu k ochrane svojich práv, keď požaduje, aby sledoval svoje subjektívne práva, staral sa o ne a robil také kroky, v ktorých dôsledku by nedochádzalo k ich ohrozovaniu alebo poškodzovaniu (III. ÚS 417/2018, I. ÚS 68/2021, I. ÚS 430/2022).

15. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že na pojednávaní konanom 4. marca 2025 bol schválený súdny zmier s tým, že konkrétna výška trov konania bude uvedená až v písomnom vyhotovení napadnutého rozhodnutia. Takto formulovaný súdny zmier bol podpísaný oboma sporovými stranami, ako aj ich právnymi zástupcami. Okresný súd následne vyhotovil uznesenie o schválení súdneho zmiernu, konštatujúc, že sťažovateľka v stanovenej lehote trovy konania nevyčísliila, a preto jej priznal trovy konania vo výške predstavujúcej rozdiel medzi zaplatenou (1 800 eur) a súdom týmto rozhodnutím vrátenou časťou súdneho poplatku zo žaloby (1 620 eur), teda vo výške 180 eur.

16. Ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie bolo vydané súdom prvej inštancie a nie je proti nemu prípustné odvolanie (§ 357 CSP), čo by malo nasvedčovať prípustnosti ústavnej sťažnosti. Dôvody, ktoré sťažovateľka považuje za opodstatňujúce podanie ústavnej sťažnosti, však ústavný súd nemohol akceptovať.

17. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Ak je podmienkou na podanie ústavnej sťažnosti využitie všetkých podľa zákona dostupných prostriedkov nápravy, o to viac je potrebné vyžadovať, aby dotknutá strana sporu nepostupovala

tak, že uzavretím zmluvy, aj pokiaľ ide o výšku náhrady trov konania bez konkretizácie príslušnej sumy, vopred odobrí vyriešenie tejto otázky rozhodnutím súdu, a to bez možnosti vzdorovať takému rozhodnutiu podaním odvolania (čo je zhmotnením princípu, že právo patrí bdelym). Sťažovateľka totiž mala možnosť procesnej alternatívy pri dosiahnutí rovnakého výsledku (schválení zmluvy, ale až s konkretizáciou sumy náhrady trov konania) alebo, ak je výška náhrady trov pre sťažovateľku relevantne významná, nemusela k uzavretiu zmluvy vôbec pristúpiť, a preto je v dotknutej situácii potrebné použiť § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jeho extenzívnom výklade a zároveň výklade *a minori ad maius* a odmietnuť ústavnú sťažnosť ako neprípustnú podľa označeného ustanovenia a podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Na tomto závere nič nemení posudzovanie správnosti postupu konajúceho súdu, ktorý schválil zmluvu vo vzťahu k otázke trov konania popísaným spôsobom. Ústavný súd totiž nemôže naprávať procesnú nedbanlivosť strany, ktorá bola v súdnom konaní kvalifikovane právne zastúpená. Ide o obdobu situácie, v ktorej by sa strana vzdala odvolania a potom by žiadala ústavný súd, aby túto situáciu vyriešil, pretože si to rozmyslela a rozhodnutiu všeobecného súdu predsa len mieni vzdorovať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

predseda senátu